

ἀκάδιαστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *καδίαστος <καδίζω.

Ὁ μὴ τεθεὶς εἰς κάδον: *Νήματα ἀκάδιαστα.*

ἀκαζάνιαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀκαζάνιαστους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *καζάνιαστος <καζανιάζω.

Ὁ μὴ τεθεὶς εἰς τὸν λέβητα: *Ἔχον τὰ στέφ'λα ἀκαζάνιαστα* (δὲν ἔθεσα αὐτὰ ἐντὸς τοῦ λέβητος πρὸς ἀπόσταξιν). *Τὰ ροῦχα εἶναι ἀκαζάνιαστα* (δὲν ἐβράσθησαν κατὰ τὴν πλύσιν πρὸς ἀπολύμανσιν).

ἀκαζάντιστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *καζαντιστος <καζαντίζω.

Ὁ μὴ καζαντίσας, ὁ μὴ ἀποκτήσας περιουσίαν, πλοῦτον.

ἀκαζάνωτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀκαζάνωτους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *καζανωτος <καζανώνω.

Ἀκαζάνιαστος, ὁ ἰδ.

ἀκαθάριστος κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ.) ἀκαθάριγος Κεφαλλ. Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) κ. ἀ. ἀκαθάρ'γους Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀκαθάριχτος Πόντ. (Κερασ.) ἀκαθέριστος Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Δαρδαν. Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Σύμ. κ. ἀ. ἀκαθέριγος Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Πελοπν. (Τρίκκ.) κ. ἀ. ἀκαθέρ'τος Πελοπν.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀκαθάριστος.

1) Ὁ μὴ καθαρισθεὶς διὰ πλύσεως, διὰ τριβῆς, διὰ σαρώσεως κττ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἀκαθάριστο νύχι-πάτωμα-πιάττο-ποτήρι-σπίτι-χέρι* κττ. *Ἀκαθάριστη ἀποθήκη-μῦτι* κττ. κοιν. Συνών. ἀπάστρευτος. β) Ὁ μὴ ἀπαλλαχθεὶς τῶν ἀπορριμμάτων ἢ ξένων οὐσιῶν κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): *Ἀκαθάριστο κριθάρι-σιτάρι-σουσάμι* (δηλ. ἀπὸ τῶν λιθαρίων, ἐπιβλαβῶν σπορίων, ἀχύρων κττ.). *Ἀκαθάριστο βούτυρο* (τὸ μὴ ἀπαλλαχθὲν τῶν τυρωδῶν οὐσιῶν) κοιν. *Ἀκαθέριγο χωράφι* (τὸ μὴ ἀπαλλαχθὲν τῶν ζιζανίων) Κόρινθ. γ) Ἐπὶ δένδρων καὶ φυτῶν καθόλου, ὁ μὴ ἀπαλλαχθεὶς τῶν περιττῶν ἢ ἐπιβλαβῶν βλαστῶν, τῶν ξηρῶν κλάδων κοιν.: *Ἀκαθάριστο ἀμπέλι*. *Ἀκαθάριστες ἐλαιές*. δ) Ἐπὶ ὀπωρῶν, ὧν κττ., ὁ μὴ ἀπαλλαχθεὶς τοῦ φλοιοῦ, ἀλέπιστος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): *Ἀκαθάριγα μήλα* Ὁφ. || Γνωμ. *Φάε ἀπίδι ἀκαθέρ'το καὶ μῆλο καθερμένο* (ὅτι ὁ φλοιὸς τοῦ ἀπιδίου εἶναι εὐκολὸς εἰς τὴν πέψιν, τοῦναντίον δὲ τοῦ μῆλου) Πελοπν. Συνών. ἀγλούπιστος 1, ἀγλυφτος 1, ἀξεφλούδιστος. 2) Ὁ μὴ καταστάς διανγῆς, θολὸς πολλαχ.: *Ἀκαθάριστο λάδι-νερό*. 3) Ὁ μὴ διὰ καθαρσίον διαχωρηθεὶς πολλαχ. 4) Ἐπὶ γυναικός, ἡ μήπω ἀπαλλαγεῖσα τῆς ἐμμήνου ροῆς σύνηθ.: *Εἶναι ἀκόμη ἀκαθάριστη*.

Πβ. ἀκάθερος.

ἀκαθαροσία ἡ, κοιν.

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀκαθαροσία.

1) Τὸ νὰ εἶναι τις ἀκάθαρος, ἔλλειψις καθαριότητος, ρυπαρότης. 2) Ρύπος, κηλὶς. Συνών. λέρα. 3)

Περίττωμα, ἀποπάτημα. 4) Πᾶν τὸ ἀπορρίψιμον, οἷον σκύβαλα κττ.: *Καλὴ φακὴ, μὰ γεμάτη ἀκαθαροσίες*.

ἀκάθατος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) ἀκάθατε Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀκάθατος.

Α) Κυριολ. 1) Ὁ μὴ καθάρειος, ρυπαρὸς, πινώδης κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) Τσακων.: *Ἀκάθατο ζῶο-παιδί-σπίτι-φόρεμα* κττ. β) Ἐπὶ ἐδεσμάτων, ποτῶν κττ., μεμολυσμένος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄβρωτος, ἄποτος κοιν. *Ἀκάθατα ζῶα* (τῶν ὁποίων αἱ σάρκες δὲν εἶναι ἐδώδιμοι, ὡς αἱ μυῖαι, τὰ ἔρπετα κττ.) 2) Ἐπὶ γυναικός, ἡ μήπω ἀπαλλαγεῖσα τῆς ἐμμήνου ροῆς Ζάκ. Ἡ λ. παρὰ μεταγν. σημαίνει τὴν πάσχουσαν ἀμηνόρροιν. Πβ. Λουκιαν. Λεξιφ. 19 «χρόνου ἤδη ἀκάθατον εἶναι αὐτῇ τὴν γυναῖκα καὶ ταύτῃ νοσεῖν ὅτι μὴ ρεῖ».

Β) Μεταφ. 1) Ὁ μὴ καθαρὸς τὴν ψυχὴν, πανουργος, πονηρὸς, δόλιος Εὐβ. Κεφαλλ. Πελοπν. κ. ἀ.: Φρ. *Σπανὸς καὶ ἀκάθατος* (ὑβρις τοῦ σπανοῦ) Εὐβ. Πελοπν. κ. ἀ. *Εἶναι πονηρὸ καὶ ἀκάθατο* (ἐνν. πνεῦμα. Προσηγορία παντὸς πονηροῦ. Πβ. τὸ ἐκκλησιαστικὸν «ἀκάθατον πνεῦμα» ὅθεν ἡ φρ.) Κεφαλλ. β) Διάβολος Κεφαλλ.

2) Ὁ μὴ καθαρθεὶς διὰ τοῦ βαπτίσματος, ἀβάπτιστος, καὶ ὡς τοιοῦτοι θεωροῦνται κατ' ἐξοχὴν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Μωαμεθανοὶ Πελοπν. (Ἀρκαδ. κ. ἀ.) 3) Ἐπιρρεπὴς πρὸς τὰ ἀφροδίσια Ζάκ.

ἀκάθερος ἐπίθ. Πελοπν. (Λάστ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. καθερίζω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. κατέχω-ἀκάτεχος.

Ὁ μὴ κεκαθαρμένος, ἀκαθάριστος: Γνωμ. *Φάε ἀπίδι ἀκάθερο, μῆλο καθερμένο*. Πβ. ἀκαθάριστος.

ἀκάθιστος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.) ἀκάθετος Ρόδ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀκάθιστος.

1) Ὁ μὴ καθήμενος, ὁ μὴ καθίσας, ὁ ὄρθιος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Ὅλ' ἐκάσαν κ' ἐγὼ ἀκάθιστος ἐπέμ'να* Κερασ. || Γνωμ. *Ὁ ἀκάλεστος, ἀκάθιστος* (ὅτι ὁ ἀπρόσκλητος προσελθὼν εἰς γάμον δὲν εὐρίσκει θέσιν νὰ καθίσῃ) ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,367. 2) Ὁ αἰετίνος, ἀκονος, ἀκούραστος Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κοτύωρ.): *Ποῦ 'νιν ἀκάθιστη, τοῦ γουμάριν της κάμμι' ἐν τοῦ σηκών-νει* (ποῦ 'νιν = ποῦ 'ναι = ποῦ εἶναι) Λιβύσσ. 3) Ἀδαῆς, ἀπειρος (δηλ. ὁ μὴ προσκείμενος, ὁ μὴ προσταλαιπωρῶν εἰς τι) Ρόδ.

Ἀκάθιστος ὁ, πολλαχ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀκάθιστος μεταπεσὼν εἰς χρῆσιν οὐσιαστικοῦ.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, τῆς ὁποίας ἡ ἀκολουθία ψάλλεται τὴν Παρασκευὴν τῆς πέμπτης ἑβδομάδος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς πολλαχ.: Φρ. *Ἐγεννήθηκε τοῦ Ἀκάθιστου* (ἐπὶ ἀνησυχίου παιδίου, δηλ. τοῦ οὐδέποτε καθημένου) Κρήτ.

ἀκαθοδήγευτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀκαθουγήδιφτους Ἰμβρ. Λήμν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *καθοδηγευτος <καθοδηγεύω. Ὁ τύπ. ἀκαθουγήδιφτους κατ' ἀμοιβαίαν μετάθεσιν τοῦ δ καὶ τοῦ γ.

Ὁ μὴ προσηκόντως καθοδηγηθεὶς, ἄνευ ἀνατροφῆς, ἀπαιδέυτος.

